

Чайка Т.М. аспірант

(Київський національний університет будівництва та архітектури, м. Київ, Україна)

Трегуб М.В., к.т.н., доцент, професор кафедри геодезії

(Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», м. Дніпро, Україна)

РЕКУЛЬТИВАЦІЯ ТА РЕВІТАЛІЗАЦІЯ ЯК ОСНОВА ВІДНОВЛЕННЯ ДЕГРАДОВАНИХ ЗЕМЕЛЬ

Вугледобувна діяльність призвела до суттєвого збільшення порушених, деградованих та малопродуктивних земель. Проте зараз спостерігається процес поступової відмови від продуктів діяльності вугледобувної промисловості, шляхом заміщення її потужностей альтернативними джерелами енергії. Відповідно до світових трендів, відбувається активний процес реорганізації підприємств відповідної галузі та їх ліквідації. У свою чергу це спричиняє необхідність інтегрування постпромислових територій в планувальний простір міст. А отже з'являються земельні ділянки, які потребують відновлення їх якісного стану для можливості подальшого використання. Для зазначених цілей першочерговим є впровадження заходів з рекультивації земель, які зазнали руйнівного впливу.

Хоча, у розрізі вирішення наявного питання, недостатньо розглядати рекультивацію земель як окремий кінцевий етап. Вибір методів проведення рекультивації повинен відповідати заздалегідь уточненим вимогам очікуваних результатів від повторного використання земельних ділянок.

У такому контексті необхідно розглядати цей процес комплексно як складову ревіталізації. Цей термін не має поширеного застосування у землеустрою. Зазвичай він використовується у таких галузях як містобудування, архітектура та будівництво, економіка, соціологія. Проте зараз у зв'язку із міждисциплінарністю дослідження, його впровадження може бути цілком доречним. Ревіталізація – це оживлення (відновлення) минулого, поєднання сьогодення з минулим. В архітектурі, наприклад, це означає повернення історичним об'єктам первісних або втрачених функцій [1]. Цей принцип можливо ефективно перенести й використовувати до земельних ділянок. Підсумовуючи вищенаведене, можливо сформулювати визначення, яке було би близьким сфері землеустрою: ревіталізація – комплекс відновлення депресивних територій, утворених внаслідок діяльності промислових підприємств, на підставі проведених заходів рекультивації деградованих земель.

Щоб впроваджувати процеси ревіталізації деградованих земель необхідно сформулювати мету, цілі та задачі, що будуть вирішуватися. Далі визначити необхідні інструменти для виконання поставлених завдань на кожному етапі та окреслити терміни проведення відповідних заходів. Під час проведення таких заходів необхідно також враховувати суміжні об'єкти та їх вплив на навколишнє середовище (хвостосховища, терикони, суміжні об'єкти, тощо).

Тобто потрібно прорахувати та обрати найвживаніший варіант способу проведення ревіталізації, який відповідатиме конкретним випадкам на відповідній місцевості. Необхідно визначити всі плюси та недоліки.

Таким чином, пропонується виділити складові процесу проведення ревіталізації, тобто розкласти її на етапи (Рис.1):

Рис.1 – Складові етапи ревіталізації

Таким чином, комплексна модель протидії деградації техногенно створених ландшафтів може спиратися на визначені концептуальні складові етапи ревіталізації. Реалізація відповідної моделі потенційно дозволить вивести депресивний регіон до рівня конкурентоспроможного та інвестиційно привабливого. Ревіталізація разом з рекультивацією – це тривалий багаторівневий процес, який спрямовується на вирішення просторових, екологічних та економічних задач. Підсумовуючи, можна стверджувати, що ревіталізація та рекультиваци деградованих земель є одними з інструментів сталого розвитку держави.

Перелік посилань:

1. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://slovnyk.ua/>.